

07.03.2022 – 2. Hafta Toplu İş Hukuku Pratik Çalışması

CEVAPLARI

1. Bir kişinin işçi statüsünü taşıyabilmesi için iş sözleşmesi ile çalışması yeterli olup, işgal ettiği görevin türü ve işveren vekili sıfatı önem taşımamaktadır. Sendikalar Kanununun 2. maddesinin 6. ve 7. Fıkralarında (STİSK m. 2/I-e), işveren vekili kavramı daraltıcı bir şekilde düzenlenerek, “işveren sayılan gerçek ve tüzel kişiler ve tüzel kişiliği olmayan kamu kuruluşları adına işletmenin bütününe sevk ve idareye yetkili olanlar” olarak tanımlanmıştır. Sendikalar Kanununun aynı maddesinde bu şekilde daraltıcı bir şekilde tarif edilen işveren vekilinin Sendikalar Kanunu bakımından işveren sayılacağı da belirtilmektedir (SK m.2/7) (STİSK m. 2/II). Buradaki amaç, işverene pek yakın konumda bulunan bu kimselerin işçi sendikalarına değil, dilerlerse işveren sendikalarına üye olmalarına imkân tanımaktır.

Belediyede işyeri hekimi ve Sağlık İşleri Müdürü olarak görev yapmış bulunan (Y) 'in İş Kanunu bakımından işveren vekili olduğu; buna karşılık, Sendikalar Kanunu bakımından işveren vekili sayılamayacağı açıktır. Zira işyeri hekimi, Sağlık İşleri müdürü, bir işletmenin genel müdürü veya bir belediyenin başkanı gibi işletmenin bütününe, her konuda yönetmeye yetkili olmayıp, sadece belirli konularda işvereni temsilen hareket etmektedir.

Bu itibarla kendisi gerek İş Kanunu, gerek Sendikalar Kanunu bakımından “işçi” sıfatını korumakta olduğundan, işyerindeki işçi sayısının belirlenmesinde (Y)'nin dikkate alınması gerekmektedir.

2. (A)'nın 30.9.1993 tarihi itibarı ile (B) Sendikasına üye bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu kişinin söz konusu sendikadan istifa ettiğine dair bir belgeye rastlanmamakla birlikte, arada geçen uzun zaman sürecinde aralıklı olarak başka işkollarında çalıştığı gözlenmektedir. (A), Hizmet Döküm Cetvelinde görüldüğü üzere, özellikle Mart 1995'ten itibaren 20.10.1995'e kadar ve daha sonra Ocak 1996'dan itibaren tarım ürünlerinin işlendiği, alıp satıldığı ve pazarlandığı (O) Tarım Ürünleri A.Ş.'de çalışmıştır. Aynı kişi daha sonra fasıllı olarak gene tarım ürünleri sektöründe çalışmış olup, dolayısıyla işkolunu değiştirmiş bulunmaktadır.

Böyle olunca, Sendikalar Kanunu hükümleri ve özellikle 24. madde hükmünün son fıkrası sonucu olarak, daha önce üyesi bulunduğu (B) Sendikasının kurulu bulunduğu 28 Numaralı "Genel İşler" işkolundan (STİSK ve İşkolları Yönetmeliği uyarınca artık 20 Numaralı İşkolu) farklı bir işkoluna geçmiş olması sebebiyle bu sendika üyeliğinin kendiliğinden, kanun gereği, son bulunduğu kabul edilmelidir.

(A) 06.10.2000 ve 05.11.2008 tarihleri bakımından "G" Sendikasına üye olduğu ve istikrarlı bir şekilde Belediyeye ait işyerlerinde çalıştığı görülmektedir.

Sonuç itibarıyla, (A)'nın, toplu iş sözleşmesi akdetmek üzere yetki başvurusu yapıldığı 03.09.2008 tarihinde (G) sendikasına üye bulunduğu anlaşılmaktadır.

3. (M)'nin, (G) sendikası üyeliğine 20.12.2002' de kabul edildiği, daha sonra üyelikten çekilme bildirimiminin 19.10.2007 tarihinde düzenlendiği görülmektedir. 19.10.2007 tarihinde (B) Sendikası üyeliğine ilişkin olarak yapılan başvurunun 01.11.2007 tarihli yönetim kurulu kararı ile kabul edildiği anlaşılmaktadır.

(M)'nin 26.06.2008 tarihinde (B) Sendikası üyeliğinden çekilmesinden sonra, 27.06.2008 tarihli yönetim kurulu kararı ile (G) Sendikası üyeliğine kabul edilmesinden sonra 26.06.2008 tarihinde (G) Sendikası üyeliğinden istifa etmiş bulunduğu gözlenmektedir. Ancak (M)'nin (B) Sendikası üyeliğinden 26.06.2008 tarihli istifası neticesinde (B) Sendikasına üyeliği bir ay boyunca devam edeceği için, (G) Sendikası üyeliği ve istifasına bu dönemde hukuki sonuç bağlanması mümkün bulunmamaktadır.

16.07.2008 tarihli başvuru ve (B) Sendikası yönetim kurulunun 21.07.2008 tarihli üyeliğe kabulünden önce (M), 18.07.2007 tarihinde (B) Sendikası üyeliğinden istifa ettiği için Yargıtay'ın yerleşmiş kararları uyarınca (Yarg 9. HD. 27.12.1996 tarih, 22309/24442 sayılı kararı; 11.04.2006 tarih, 9995/9518 sayılı kararı) "sendika üyeliğine ilişkin başvurunun yönetim kurulunca karara bağlanmasından önce, sendika üyeliğinden ayrılmaya yönelik başvurunun bir "isti-

fa” olarak değil, sendikaya üye olma işleminin hukuki sonuç doğurmadan geri alınmasına yönelik bir irade açıklaması olarak değerlendirilmesi gerektiği” kabul edildiği için, (M)’nin 16.07.2008 tarihli (B) Sendikası üyeliğine başvurusunun herhangi bir hukuki sonuç doğurmadığının kabul edilmesi gerekmektedir.

(M) 18.07.2008 tarihinde (G) Sendikasına üyelik başvurusunda bulunmuş ve bu üyelik başvurusu 21.07.2008 tarihinde kabul edilmiştir. Bundan sonra sendika üyeliğinden herhangi bir istifa veya yeni üyelik durumu bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, (M)’nin 21.07.2008 tarihinde (G) Sendikasına üyeliğinin ancak 26.06.2008 tarihinde (B) Sendikası üyeliğinden çekilmenin hüküm ve sonuç doğuracağı 26.07.2008 tarihinden sonra hüküm ifade edecektir. Bu nedenle (M)’nin yetki başvuru tarihi olan 03.09.2008 tarihinde (G) Sendikası üyesi olduğunun kabul edilmesi gerekir.

4. (S) 29.01.2001'de (G) Sendikası üyesi olarak kabul edilmiş, daha sonra 08.01.2008'de bu sendika üyeliğinden çekildiğini bildirmiştir.

25.07.2008 tarihinde (S) (B) Sendikası üyeliğinden istifa bildiriminde bulunmuştur. Bu istifanın hüküm ve sonuç doğuracağı 25.08.2008 tarihine kadar, 25.07.2008 tarihinde üyelik başvurusu, 29.07.2008 tarihli (G) sendikası üyeliğinin kabulü ve 30.07.2008 tarihinde (G) sendikası üyeliğinden istifa bildirimine hüküm ve sonuç doğurması mümkün olmayacaktır. Bunun gibi 30.07.2008 tarihinde (B) Sendikasına yapılan üyelik başvurusu ile bu üyelik başvurusunun kabul edildiği 01.08.2008 tarihinden önce, 31.07.2008 tarihinde yapılan istifa başvurusunun, yerleşmiş yargı kararları doğrultusunda, hiçbir hukuki sonuç doğurmadığını kabul etmek gerekecektir.

31.07.2008 tarihli (G) Sendikasına üyelik başvurusu aynı gün yönetim kurulu kararı ile kabul edilen (S)'nin, bundan sonra başkaca üyelik ve istifa bulunmadığından, 25.08.2008 tarihinden sonra hüküm ve sonuç doğurması mümkün olacaktır.

Bu itibarla yetki için başvuru yapıldığı 03.09.2008 tarihinde (S)'nin (G) Sendikasına üye bulunduğu kabul edilmelidir.

5. (H)'nin 22.02.1988 de (B) sendikasına üye bulunduğu, bu sendikadan istifa bildiriminin gözükmeyeceği, bununla birlikte 14.08.1988'den 05.09.1991 tarihine kadar işsiz kaldığı, Hizmet Döküm Cetvelinden anlaşılmaktadır. Sendikalar Kanununun 24 maddesinin son fıkrası hükmü itibarıyla, sendika üyesi işçinin geçici olarak nitelendirilemeyecek uzunlukta bir sürede işsiz kalması sendika üyeliğini kendiliğinden sona ermesini gerektirmektedir. Yargıtayın istikrar kazanmış içtihadına göre, genel olarak bir yılı aşan işsizliğin Sendikalar Kanunu

24. madde anlamında "geçici" olma vasfını yitirdiği kabul edilmektedir. Diğer taraftan ve genel bir ilke olarak, sendika üyeliği işçi sıfatının devamına bağlıdır. (H)'nin üç yıldan fazla devam eden işsiz kalma durumu sonucunda (B) sendikası üyeliğinin kendiliğinden sona ermesi, kanun gereğidir. (H)'nin 03.11.2000 ve 05.11.2008 tarihleri itibarı ile (G) Sendikası üyesi olduğu da, dosyadaki bilgilerden anlaşılmaktadır.